

Analiza financijskih izvještaja na poduzeću Mivit-pekara d.o.o.

Biondić, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:040679>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-24**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

«Dr. Mijo Mirković»

Marija Biondić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA
PODUZEĆU MIVIT-PEKARA d.o.o.**

Završni rad

Pula, 2017.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

«Dr. Mijo Mirković»

Marija Biondić

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PODUZEĆU MIVIT-PEKARA d.o.o.

Završni rad

JMBAG: 0303037067, redovita studentica

Studijski smjer: Turizam

Predmet: Poslovno računovodstvo

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Računovodstvo

Mentor: doc.dr.sc. Ticijan Peruško

Pula, rujan 2017.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani _____, kandidat za prvostupnika ekonomije/poslovne ekonomije, smjera _____ ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, _____ dajem odobrenje Sveučilištu
Jurja Dobrile

u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom

_____ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

Sadržaj

1. Uvod.....	1
1.1. Problem istraživanja	1
1.2. Struktura rada.....	1
2. Specifičnosti i analiza financijskih izvještaja.....	3
2.1. Bilanca.....	3
2.2. Račun dobiti i gubitka	4
2.3. Izvještaj o novčanim tokovima	4
2.4. Izvještaj o promjenama kapitala	5
2.5. Pojam i važnost analize financijskih izvještaja.....	6
2.6. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja	6
2.7. Analiza financijskog stanja poduzeća	7
2.7.1. <i>Pokazatelji likvidnosti</i>	8
2.7.2. <i>Pokazatelji zaduženosti</i>	9
2.7.3. <i>Pokazatelji aktivnosti</i>	10
2.7.4. <i>Pokazatelji ekonomičnosti</i>	11
2.7.5. <i>Pokazatelji profitabilnosti</i>	12
3. Poduzeće Mivit – pekara d.o.o.	14
4. Analiza financijskih izvještaja Mivit-pekare d.o.o.....	15
4.1. Vertikalna i horizontalna analiza bilance.....	15
4.2. Vertikalna i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka	21
4.3. Analiza financijskog stanja poduzeća Mivit-pekara d.o.o.....	25
4.3.1. <i>Pokazatelj likvidnosti</i>	25
4.3.2. <i>Pokazatelj zaduženosti</i>	25
4.3.3. <i>Pokazatelji aktivnosti</i>	27
4.3.4. <i>Pokazatelji ekonomičnosti</i>	27
4.3.5. <i>Pokazatelji profitabilnosti</i>	28
5. Ocjena financijske sposobnosti poduzeća Mivit-pekara d.o.o.	30
6. Zaključak.....	32
7. Literatura.....	33
Sažetak.....	35
Summary	36

1. Uvod

U današnjim uvjetima poslovanja računovodstvo postaje sve značajnije. Nije moguće zamisliti poslovanje poduzeća bez kvalitetnih i vjerodostojnih informacija. Rezultat poslovanja najbolje se očituje u financijskim izvještajima poput bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama glavnice te bilješke uz financijske izvještaje koji opisuju pojedinu stavku financijskih izvještaja.

Uprava poduzeća analizirajući upravo navedene stavke te izračunavanjem pokazatelja financijske analize mogu utvrditi da li je njihovo poduzeće likvidno, posluje li ekonomično i profitabilno te uspijeva li pokriti svoje obveze.

Analiza financijskih izvještaja provedena je na društvu Mivit-pekara d.o.o. iz Ogulina koja se bavi proizvodnjom pekarskih proizvoda i slastica.

1.1. Problem istraživanja

Problem ovog istraživanja je analiza poslovanja trgovačkog društva Mivit-pekara d.o.o. Putem analize financijskih izvještaja obuhvaćeno je poslovanje Mivit-pekare d.o.o. u razdoblju od 2012. do 2016. godine.

Podloga za analizu su temeljna financijska izvješća:

- Bilanca
- Račun dobiti i gubitka
- Izvještaj o novčanim tokovima
- Izvještaj o promjenama kapitala

Mivit-pekara osnovana je 1999. godine, o čemu više u nastavku ovoga rada.

1.2. Struktura rada

Rezultati istraživanja podijeljeni su u pet međusobno povezanih poglavlja. U prvom poglavlju, u uvodu, rečeno je općenito o financijskim pokazateljima te je nadalje opisan problem istraživanja te struktura rada.

U drugom poglavlju govori se o specifičnosti i analizi financijskih izvještaja. Teorijski su obrađeni pojmovi bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, promijeni kapitala, te vertikalna i horizontalna analiza i analiza financijskog stanja poduzeća. Analiza financijskog stanja poduzeća obuhvaća pokazatelje likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti.

U trećem poglavlju prikazane su informacije o društvu Mivit-pekara d.o.o., o djelatnosti i predmetu poslovanja te o ciljevima poduzeća.

Slijedeće poglavlje govori o vertikalnoj i horizontalnoj analizi ali na primjeru poduzeća Mivit-pekara d.o.o. te o pokazateljima koji prikazuju poslovanje navedenog društva.

Peto poglavlje obrađuje ocjenu financijske sposobnosti poduzeća na temelju provedene analize.

Rad je upotpunjen brojnim priložima i tablicama za potpunije razumijevanje obrađene tematike.

2. Specifičnosti i analiza financijskih izvještaja

Temeljni način predočavanja računovodstvenih informacija jesu financijski izvještaji. Financijski izvještaji su izvještaji o financijskom stanju i prometu određenog društva.

Financijski izvještaj koji daje informacije o stanju imovine, obveza i kapitala poduzetnika nazivamo bilanca, izvještaj koji daje informacije o poslovnom uspjehu nazivamo račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanim tokovima koji prikazuje novčane primitke i izdatke. Bilješke uz financijske izvještaje pružaju dodatne informacije i objašnjenja o stavkama prikazanim u financijskim izvještajima. Izvještaj o promjeni glavnice je raspodjela zarade na dio koji se isplaćuje vlasnicima i dio koji ostaje u poduzeću.

2.1. Bilanca

Bilanca je financijski izvještaj koji daje informacije o stanju imovine, obaveza i kapitalu na određeni dan. Sastoji se od dva dijela, aktive i pasive.

Aktiva prikazuje imovinu poduzeća a dijeli se na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. Imovina predstavlja ekonomske resurse kojima se poduzeće koristi kako bi ostvarilo svoje ciljeve. Resursi mogu biti različiti (novac, oprema, strojevi, zaliha robe..).

Kratkotrajnu imovinu čini onaj dio ukupne imovine za koji se očekuje da će se potrošiti, odnosno da će promijeniti svoj oblik u vremenskom roku od godine dana. Osnovni oblici kratkotrajne imovine su novac, potraživanja, financijska imovina, te zalihe.

Osnovni oblici dugotrajne imovinu su materijalna imovina, nematerijalna imovina, financijska imovina te potraživanja.

Pasiva prikazuje izvore imovine. Izvore imovine dijelimo prema vlasništvu (tuđi ili vlastiti), ročnosti (kratkoročni, dugoročni ili trajni).

Kratkoročne obveze čine obveze koje je potrebno podmiriti u kraćem roku, tj. u roku do godine dana. To su uglavnom obveze prema dobavljačima, obveze za izvršene usluge, primljeni kratkoročni kredit itd.

Dugoročne obveze obuhvaćaju sve obveze koje dospijevaju na naplatu u roku duljem od jedne godine. Najčešće su to obveze za primljene dugoročne kredite od banaka ili drugih financijskih institucija. U aktivi se prikazuje imovina, a u pasivi izvori te imovine. Upravo zbog toga, aktiva uvijek mora odgovarati pasivi.

2.2. Račun dobiti i gubitka

Za razliku od bilance koja prikazuje financijski položaj u određenom vremenskom trenutku, račun dobiti i gubitka prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju. Osnovni kategorijalni elementi tog izvještaja jesu prihodi, rashodi i njihova razlika dobit ili gubitak. Prema tome, račun dobiti i gubitka moguće je definirati kao financijski izvještaj koji prikazuje koliko je prihoda i rashoda ostvareno u određenom vremenu te poslovni rezultat poduzeća.

Prihodi nastaju kao rezultat povećavanja imovine, odnosno smanjivanja obveza. Ukupni prihodi se dijele na poslovne te financijske prihode.

Poslovni prihodi ostvaruju se prodajom proizvoda i usluga. To su prihodi koji se pojavljuju svakodnevno te su najznačajniji u strukturi prihoda.

Financijski prihodi su rezultat ulaganja viška raspoloživih novčanih sredstava. Višak novca poduzeće može uložiti u obveznice, dionice i sl. ili može nekom drugom poduzeću posuditi novac.

Rashodi čine negativnu komponentu financijskog rezultata. Nastaju kao posljedica trošenja, odnosno smanjenja imovine ili povećanja obveza. Nasuprot prihodima, oni utječu na smanjenje glavnice ili kapitala poduzeća. U vrijednost rashoda uključuje se vrijednost utroška (sirovine, materijali, strojevi, energija, ljudski rad itd.) koji su bili prijeko potrebni za stvaranje poslovnih učinaka (gotovih proizvoda).¹ Ukupni rashodi obuhvaćaju poslovne te financijske rashode.

2.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima jedan je od elemenata analize financijskih izvještaja koji prikazuje izvore pribavljanje te način uporabe novca. Za sve što se u poduzeću događa potreban je novac. Za svako pribavljanje sirovina i materijala, resursa, poluproizvoda, gotovih proizvoda, potreban je novac te je upravo zbog tog razloga izvještaj o novčanim tokovima bitan jer prikazuje novčane primitke i izdatke poduzeća.

Novčani tijekovi od poslovnih aktivnosti prvenstveno proizlaze iz glavnih poslovnih aktivnosti subjekta u kojima se ostvaruju prihodi, dok se novčani tijekovi od investicijskih aktivnosti javljaju u svezi investicija i izdataka za nabavku dugotrajnih resursa koji za cilj imaju stvaranje buduće dobiti i budućih novčanih

¹ Analiza financijskih izvještaja; Žager, Sačer, Sever, Žager, str. 71.

tijekova. Novčani tijekovi od financijskih aktivnosti javljaju se pri obavljanju transakcija s vlasnicima i kreditorima tvrtke.²

Za izradu izvješća o novčanim tijekovima u MRS-u 7 se navodi dvije metode i to:

- Direktna metoda izvještavanja (podrazumijeva objavljivanje glavnih skupina bruto novčanih primitaka i izdataka. Uz primjenu direktne metode potrebno je iskazati sve novčane primitke i izdatke za poslovne, investicijske i financijske aktivnosti te prikazati rezultat promjene novca u neto iznosu.)
- Indirektna metoda izvještavanja (neto gotovinski tijek iz poslovnih aktivnosti izračunava se na način da se dobitak (gubitak) nakon oporezivanja usklađuje za sve transakcije nenovčane prirode te prihode i rashode vezane za financiranje novčanog tijeka.)

2.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala pokazuje promjene ne kapitalu koje su se dogodile između dva datuma bilance, najčešće između tekuće i prethodne godine.

Prema MRS-u 1 u ovom se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije:³

- dobit ili gubitak razdoblja,
- sve stavke prihoda i rashoda, dobitaka ili gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos,
- učinak promjena računovodstvenih politika,
- dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi,
- iznos zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja
- usklađenje svake pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz pojedinačno prikazivanje takvih promjena.

² Aljinović, Ž., B., (2014): Računovodstvo novčanih tijekova, nastavni materijali, EFST, Split

³ Analiza financijskih izvještaja; Žager, Sačer, Sever, Žager, str. 87.

2.5. Pojam i važnost analize financijskih izvještaja

Analiza poslovanja mora obuhvatiti analizu financijskog rezultata, financijskih uvjeta, financijske strukture i promjena u financijskoj strukturi. U tom smislu analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje. Dio je širega informacijskog procesnog sustava na kojem se mogu temeljiti promišljene odluke.

Analiza financijskih izvještaja usmjerena je na vrijednosne ili novčane podatke i financijske informacije te se zbog tog naziva još i financijskom analizom. Financijska analiza je procjena prošlih financijskih rezultata i njihovih izgleda u budućnosti.⁴

Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja jesu:⁵

- komparativni financijski izvještaji koji omogućuju uočavanje promjena tijekom vremena (više obračunskih razdoblja) te uočavanje tendencija pomoću serije indeksa,
- strukturni financijski izvještaji koji omogućuju uvid u strukturu,
- analiza pomoću pokazatelja,
- trend analiza koja je prilagodljiva za analizu sezonskih utjecaja prilikom čega se vrše komparacije između najuspješnijih i najlošijih godina te
- specijalizirane metode.

2.6. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota pozicija bilance i računa dobiti i gubitka i promjene tih svota tijekom vremena (za više uzastopnih godišnjih izvješća).⁶ Primjenom horizontalne analize nastoji se uočiti tendencija i dinamika promjena pozicija prikazanih u temeljnim financijskim izvještajima.

Horizontalna analiza se može provoditi tako da se odabere bazna godina, a ostale se godine onda uspoređuju s njom na temelju izračuna baznih indeksa.

⁴ Shim, Jae K., Siegel, J. (2007): Upravljačke financije, Zgombić&Partneri nakladništvo i informatika d.o.o., Zagreb, str. 22.

⁵ Spremić, 2006; str. 465.

⁶ Belak, V.(1995): Menadžersko računovodstvo, RRIF, Zagreb, str.93.

Mogu se koristiti i usporedbe svake godine s prethodnom godinom na temelju izračuna lančanih (verižnih) indeksa.

Provedba horizontalne analize obuhvaća sljedeće korake:

- određivanje bazne godine
- računanje apsolutnog iznosa promjene vrijednosti svake pozicije po razdobljima,
- računanje postotnih promjena svake pozicije po razdobljima i
- interpretiranje dobivenih rezultata

Vertikalna analiza pokazuje postotni udjel svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj. Vertikalna analiza se može primijeniti usporedno za više godina, što omogućuje usporedbe kroz vrijeme.

To je usporedba pojedine pozicije iz financijskih izvještaja s povezanim pozicijama u istom izvještaju (uobičajeno se bazna pozicija izjednačava sa 100, a druga se izražava kao njen postotak). Vertikalna analiza daje uvid u strukturu pozicija prikazanim u financijskim izvještajima.

2.7. Analiza financijskog stanja poduzeća

Analiza putem financijskih pokazatelja je jedna od najpoznatijih i najčešće korištenih analiza financijskih izvještaja i može dati dobar pregled poduzeća i naglasiti njegove slabosti i snage. Jedan od čestih klasifikacija financijskih pokazatelja je sljedeća klasifikacija:

- Pokazatelji likvidnosti
- Pokazatelji zaduženosti
- Pokazatelji aktivnosti
- Pokazatelji ekonomičnosti
- Pokazatelji profitabilnosti

2.7.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti se koriste za procjenu sposobnosti poduzeća da udovolji kratkoročnim obvezama kratkoročnom imovinom. Najčešći eksplicirani pokazatelji likvidnosti jesu:⁷

- Koeficijent trenutne likvidnosti
- Koeficijent ubrzane likvidnosti
- Koeficijent tekuće likvidnosti
- Koeficijent financijske stabilnosti

Svi navedeni pokazatelji računaju se na temelju podataka iz bilance.

Tablica 1. Pokazatelj likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti novac	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potražnja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str.248

Za koeficijent ubrzane likvidnosti uobičajeno se ističe da njegova vrijednost mora biti minimalno 1, što znači da kratkoročne obveze ne bi smjele biti veće od zbroja iznosa novca i potraživanja. Koeficijent tekuće likvidnosti mora biti veći od 2, što znači da kratkotrajna imovina mora biti dvostruko veća od kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti uvijek mora biti manji od 1 jer se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajna imovina.⁸

⁷ Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str.247

⁸ Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str.248

2.7.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine na koje poduzeće financira svoju imovinu. Oni predstavljaju svojevrsnu mjeru stupnja rizika ulaganje u poduzeće, odnosno određuju stupanj korištenja posuđenih financijskih sredstava.

Najčešće korišteni pokazatelji zaduženosti su:⁹

- Koeficijent zaduženosti
- Koeficijent vlastitog financiranja
- Koeficijent pokrića kamata
- Odnos duga i glavnice

Tablica 2. Pokazatelj zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Glavnica
Pokriće troškova kamata	Dobit prije poreza i kamata	Kamate
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I	Glavnica	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str.251

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliki udio sredstava su osigurali vjerovnici te bi u pravilu vrijednost ovog pokazatelja trebala biti 0,5 ili manja. Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje udio vlastitih sredstava u ukupnoj imovini poduzeća te je poželjna jednaka ili veća vrijednost od 0,5. Koeficijent pokrića kamata daje informaciju o tome koliko su troškovi kamata pokriveni s dobiti prije

⁹ Šarlija (2009): Financijska analiza, preuzeto sa http://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf, [3.9..2017]

oporezivanja. Faktor zaduženosti pokazuje koliko je godina potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze. Manji faktor zaduženosti znači i manju zaduženost poslovnog subjekta.

2.7.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Najčešće korišteni pokazatelji su:¹⁰

- Koeficijent obrtaja ukupne imovine
- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine
- Koeficijent obrta potraživanja

Tablica 3. Pokazatelj aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihod	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str.252

Koeficijent obrtaja ukupne imovine govori koliko puta se ukupna imovina tvrtke okrene (obrne) u tijeku jedne godine, odnosno koliko tvrtka uspješno koristi imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Obrt kratkotrajne imovine pokazuje koliko tvrtka uspješno koristi kratkotrajnu imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Pomoću

¹⁰ Šarlija, (2009): Financijska analiza, preuzeto sa http://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf, [3.09.2017]

koeficijenta naplate potraživanja moguće je izračunat i prosječno trajanje naplate potraživanja. S aspekta sigurnosti i s aspekta uspješnosti bolje da su koeficijenti što viši.¹¹

Važno je istaknuti da viši koeficijent obrtaja znači kraće vrijeme vezivanja kratkotrajne imovine.

2.7.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Iz toga proizlazi da se ti pokazatelji računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Najčešći pokazatelji su:¹²

- Ekonomičnost ukupnog poslovanja
- Ekonomičnost poslovanja
- Ekonomičnost financiranja

Tablica 4. Pokazatelj ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	Prihodi od prodaje	Rashodi prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi

Izvor: Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str.252

¹¹ Šarlija, (2009): Financijska analiza, , preuzeto sa http://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf, [3.09.2017]

¹² Žager, K., Žager L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str.252

2.7.5. Pokazatelji profitabilnosti

Analizu profitabilnosti poslovanja poduzeća opravdano se svrstava u najvažnije dijelove financijske analize. Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitosti poslovanja poduzeća.

Najčešće korišteni pokazatelji profitabilnosti su: ¹³

- Neto marža profita
- Bruto marža profita
- Povrat na ukupnu imovinu - ROA
- Rentabilnost vlastitog kapitala

Tablica 5. Pokazatelj profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	Neto dobit + kamate	Ukupni prihod
Bruto marža profita	Dobit prije poreza + kamate	Ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije poreza + kamate	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	Neto dobit	Vlastiti kapital (glavnica)

Izvor: Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str.253

Što je viša vrijednost bruto marže profita, poduzeće je uspješnije u ostvarivanju zarade. Neto marža je najprecizniji pokazatelj konačnih učinaka realiziranih poslova i pokazuje koliki postotak prihoda ostaje u vidu dobiti kojom

¹³ Žager, K., Žager L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 253

se može slobodno raspolagati. ROA pokazuje koliko je poduzeće zaradilo na svaku kunu imovine.¹⁴

¹⁴ Vukoja, B.,:Primjena analize finansijskih izvješća pomoću ključnih finansijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, preuzeto <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskihizvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>, [3.09.2017]

3. Poduzeće Mivit – pekara d.o.o.

Ogulinska Mivit-pekara jedna je od najuspješnijih poduzeća na tom području, koja se više godina bavi proizvodnjom kruha, peciva, slastica i ostalih krušnih proizvoda. Vodstvo ove tvrtke vodi se vizijom da kupcima ponudi proizvode koji će zadovoljiti njihove želje i potrebe, a uspješnost upravljanja ogleda se u tome da su vodeća firma koja se bavi pekarskim proizvodima na području Ogulina i šire okolice.

Mivit-pekara 1999. godine osnovala su braća Turković kao malu tvrtku s tek nekoliko zaposlenika. Kupnjom stare pekare „Sloboda“, velikim ulaganjem u modernizaciju strojeva i rekonstrukcijom cjelokupnog pogona te ustrajnim radom, Mivit-pekara danas broji preko 100 zaposlenika.

Osnova poslovanja tvrtke je proizvodnja i prodaja kruha, peciva te slastica. Šireći proizvodnju, vlasnici tvrtke otvaraju pogone i prodajne prostore i izvan Ogulina, u Senju, Plaškom, Novom Vinodolskom, Otočcu, Josipdolu te Oštarijama. Njihove pokretne trgovine povezuju Liku i Gorski kotar, opskrbljujući i najudaljenije krajeve kruhom, pecivima i slasticama.

U proizvodnom programu nalazi se proizvodnja kruha raznih vrsta, proizvodnja peciva, proizvoda od lisnatog tijesta, kolača, keksa, bureka, raznih vrsta pizza, torti, burgera itd.

Osnovni cilj Mivit-pekare je nastaviti zadovoljavati želje i potrebe kupaca, nastaviti suradnju sa brojim distributerima kao što su Kvasac, Podravka, Ireks, A.N. PEK, Dana-Bak i mnogi drugi. Poduzeće planira ekspanziju poslovanja na nova područja Hrvatske sa novim pogonima i prodavaonicama te uvođenje dodatnih pokretnih trgovina kako bi što više ljudi moglo konzumirati proizvode Mivit-pekare.

4. Analiza financijskih izvještaja Mivit-pekare d.o.o.

4.1. Vertikalna i horizontalna analiza bilance

Promatrano razdoblje analize financijskih izvještaja je 5 godina, odnosno razdoblje od 2012. do 2016. godine.

Ukupna aktiva i pasiva bilance u 2012. godini iznosila je 17.950.952 kn dok je u 2016. godini 13.122.355 kn što ukazuje na smanjenje za 4.828.597 kn odnosno u relativnom iznosu smanjenje od 13.53%.

Najznačajniju stavku u 2012. godini čini kratkotrajna imovina sa 9.188.695 kn koju u najvećem dijelu čine potraživanja te kratkotrajna financijska imovina. Kratkotrajna potraživanja u najvećem dijelu se odnose na potraživanja od kupaca te potraživanja od države i državnih institucija. Kratkotrajna financijska imovina obuhvaća dane zajmove, depozite i slično.

Dugotrajna imovina u 2012. godini iznosila je 8.749.567 kn, te najveći udio dugotrajne imovine zauzima materijalna imovina koja iznosi 7.105.562 kn. Materijalna imovina poduzeća sačinjena je od zemljišta, građevinskih objekata, postrojenja i opreme, alata, pogonskog inventara i transportne imovine.

Uspoređujući promatrana razdoblja uočava se trend smanjenje aktive i pasive. Svaka godina kao najznačajniju stavku u aktivu bilježi kratkotrajnu imovinu a zatim dugotrajnu imovinu.

Zalihe tokom godina promatranja na razini su udjela ispod 2%. Zalihe u najvećoj mjeri sačinjavaju sirovine i materijali, trgovačka roba te gotovi proizvodi.

U strukturi pasive, kapital i rezerve su se kroz promatrano razdoblje povećavali od 2012. godini kada su iznosile 6.109.860 kn do 2016. godine kada su iznosile 8.488.436, odnosno bilježe povećanje za 38.93%

Temeljni kapital u promatranom razdoblju pet godina nije se promijenio i iznosi 1.000.000. kn

Dugoročne obveze se tokom godina smanjuju, u 2012. godini iznosile su 8.629.149 kn te su se smanjile u 2016. godine na vrijednost od 1.932.535 kn. Dugoročne obveze se u najvećem dijelu odnose na obveze za zajmove, depozite i slično dok se u manjem dijelu odnose na obveze prema bankama te državnim financijskim institucijama.

Kratkoročne obveze bilježe smanjenje u 2013. godini za 26,12%, porast u 2014. godini za 55,49%, a u posljednje dvije promatrane godine zabilježen je pad od 6,95% u 2015. godini odnosno 21,32 u posljednjoj analiziranoj godini. Kratkoročne obveze najviše se odnose na obveze prema bankama, zatim na obveze prema dobavljačima, dok se u manjoj mjeri odnose na obveze prema zaposlenicima, zajmove, depozite, predujmove, poreze i doprinose.

Poduzeće je ostvarivalo dobit u svim promatranim godinama . U 2012. godini dobit je iznosila 1.001.076 kn te je tokom godina varirala gdje je najniža vrijednost iznosila 499.577 kn u 2013. godini. Nakon 2013. dobit se ponovno povećava i doseže najveću vrijednost u promatranom razdoblju u 2016. godini kada je iznosila 2.903.101 kn.

U nastavku se nalaze tablice koje prikazuju vertikalnu i horizontalnu analizu bilance u poduzeću Mivit-pekara d.o.o.

Tablica 6. Vertikalna analiza bilance za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	%	2013.	%	2014.	%	2015.	%	2016.	%
AKTIVA										
Dugotrajna imovina	8.749.567	48	7.847.026	46,57	6.859.765	41,17	4.002.964	31,90	4.523.107	34,47
Nematerijalna imovina	477.905	2,66	302.551	1,80	161.605	0,97	77.421	0,62	159.631	1,22
Materijalna imovina	7.105.562.	39,58	6.381.675	37,87	5.400.255	32,40	2.823.638	22,50	3.226.571	24,59
Dugotrajna financijska imovina	1.162.800	6,48	1.162.800	6,90	1.162.800	6,98	966.800	7,70	1.001.800	7,63
Potraživanja	3.300	0,02	-	0,80	135.105	0,81	135.105	1,07	135.105	1,03
Kratkotrajna imovina	9.188.695	51,18	8.982.720	53,31	9.785.383	58,72	8.529.044	67,97	8.547.122	65,13
Zalihe	266.698	1,49	224.750	1,33	248.590	1,49	257.440	2,05	256.983	1,96
Potraživanja	4.836.353	26,94	3.899.474	23,02	4.436.554	26,62	3.592.312	28,62	3.732.142	28,44
Kratkotrajna financijska imovina	4.070.151	22,67	4.107.162	24,37	5.061.200	30,37	4.369.923	34,82	4.454.912	33,95
Novac u banci i blagajni	15.493	0,09	751.334	4,46	39.039	0,23	309.369	2,46	103.085	0,78
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	12.690	0,07	20.323	0,12	18.528	0,11	16.723	0,13	52.126	0,40
UKUPNO AKTIVA	17.950.952	100	16.850.069	100	16.663.676	100	12.548.731	100	13.122.355	100

PASIVA										
Kapital i rezerve	6.109.860	34,04	6.509.437	38,63	7.480.589	44,89	6.703.634	53,42	8.488.436	64,69
Temeljni kapital	1.000.000	5,57	1.000.000	5,93	1.000.000	6,00	1.000.000	7,97	1.000.000	7,62
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	4.108.784	22,89	5.009.860	29,73	5.509.437	33,06	3.797.088	30,26	4.585.335	34,94
Dobit ili gubitak poslovne godine	1.001.076	5,58	499.577	2,96	971.152	5,83	1.906.546	15,19	2.903.101	22,12
Dugoročne obveze	8.629.149	48,07	7.967.669	47,29	5.493.290	32,97	2.411.676	19,22	1.932.535	14,73
Kratkoročne obveze	3.211.943	17,89	2.372.963	14,08	3.689.797	22,14	3.433.421	27,36	2.701.384	20,59
UKUPNO PASIVA	17.950.952	100	16.850.069	100	16.663.676	100	12.548.731	100	13.122.355	100

Izvor: izrada autora prema podacima s www.fina.hr /javna_objava

Tablica 7. Horizontalna analiza bilance za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	2013.	%	2014.	%	2015.	%	2016.	%
AKTIVA									
Dugotrajna imovina	8.749.567	7.847.026	-10,32	6.859.765	-12,58	4.002.964	-41,65	4.523.107	12,99
Nematerijalna imovina	477.905	302.551	-36,69	161.605	-46,59	77.421	-52,09	159.631	106,19
Materijalna imovina	7.105.562	6.381.675	-10,19	5.400.255	-15,38	2.823.638	-47,71	3.226.571	14,27
Dugotrajna financijska imovina	1.162.800	1.162.800	0	1.162.800	0	966.800	-16,86	1.001.800	3,62
Potraživanja	3.300	-	-100	135.105	0	135.105	0	135.105	0
Kratkotrajna imovina	9.188.695	8.982.720	-2,24	9.785.383	8,94	8.529.044	-12,84	8.547.122	0,21
Zalihe	266.698	224.750	-15,73	248.590	10,61	257.440	3,56	256.983	-0,18
Potraživanja	4.836.353	3.899.474	19,37	4.436.554	13,77	3.592.312	-19,03	3.732.142	3,89
Kratkotrajna financijska imovina	4.070.151	4.107.162	0,91	5.061.200	23,23	4.369.923	-13,66	4.454.912	1,94
Novac u banci i blagajni	15.493	751.334	4749,51	39.039	-94,80	309.369	692,46	103.085	-66,68
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	12.690	20.323	60,15	18.528	-8,83	16.723	-9,74	52.126	211,70
UKUPNO AKTIVA	17.950.952	16.850.069	-6,13	16.663.676	-1,11	12.548.731	-24,69	13.122.355	4,57

PASIVA									
Kapital i rezerve	6.109.860	6.509.437	6.54	7.480.589	14,92	6.703.634	-10,39	8.488.436	26,62
Temeljni kapital	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000	0
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	4.108.784	5.009.860	21.93	5.509.437	9,97	3.797.088	-31,08	4.585.335	20,76
Dobit ili gubitak poslovne godine	1.001.076	499.577	-50.1	971.152	94,39	1.906.546	96,32	2.903.101	52,27
Dugoročne obveze	8.629.149	7.967.669	-7.67	5.493.290	-31,06	2.411.676	-56,10	1.932.535	-19,87
Kratkoročne obveze	3.211.943	2.372.963	-26.12	3.689.797	55,49	3.433.421	-6,95	2.701.384	-21,32
UKUPNO PASIVA	17.950.952	16.850.069	-6.13	16.663.676	-1,11	12.548.731	-24,69	13.122.355	4,57

Izvor: izrada autora prema podacima s www.fina.hr/javna_objava

4.2. Vertikalna i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je izvještaj koji pruža informacije o prihodima, rashodima i uspješnosti poslovanja poduzeća. Poslovni prihodi imaju najviši udio u ukupnim prihodima poduzeća i u svim promatranim godinama vrijednost udjela je iznad 99 %. Poslovni prihodi tokom promatranog razdoblja imaju trend rasta te su porasli sa 14.513.995 kn u 2012. godini na 17.993.105 kn u 2016. godini

Poslovni rashodi poduzeća obuhvaćaju najviši udio u ukupnim rashodima. Poslovne rashode čine najvećim dijelom materijalni troškovi – troškovi sirovina i materijala, troškovi prodane robe, troškovi korištenih tuđih usluga, troškovi osoblja, neto plaće i nadnice, troškovi poreza i doprinosa iz plaća, doprinosi na plaće te amortizacija.

Financijski prihodi sastoje se od kamata i pozitivnih tečajnih razlika. Financijski rashodi odnose se na obračunate kamate za primljene dugoročne kredite.

Izvanredni - ostali rashod zabilježen 2013. godine odnosi se na trošak raskida ugovora u poslovnici Plaški i iznosi 607.016 kn.

Ukupni prihodi su 2012. godine iznosili 14.514.490 kn dok su na kraju promatranog razdoblja iznosili 18.046.325 kn, te ukupni prihod u promatranog razdoblju zabilježio ukupan rast od 24,33%. Unutar promatranog razdoblja najviši porast ukupnih prihoda ostvaren je 2013. godine 10,05 % i 2015. godine 13,05 %, dok su ukupni prihodi u 2014. godini bili niži za 6,35% u odnosu na 2013.godinu. Ukupni rashodi su 2012. godine iznosili 13.342.394 kn dok su 2016. godine iznosili 14.397.626 kn te bilježe ukupni porast od 7,89%. najviši porast ukupnih rashoda zabilježen je 2013. godine u vrijednosti od 1.969.293 kn, odnosno 14,76%.

Bruto i neto dobit nakon smanjenja zabilježenog u 2013. godini u narednim godinama bilježe visoke stope rasta, a posljednju promatranu godinu poduzeće je završilo sa 3.648.669 kn bruto dobiti odnosno sa neto dobiti od 2.903.101 kn.

Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	%	2013.	%	2014.	%	2015.	%	2016.	%
Poslovni prihodi	14.513.995	99,99	15.972.519	99,99	14.957.075	99,99	16.906.099	99,98	17.993.105	99,70
Poslovni rashodi	12.931.396	96,92	14.301.823	93,41	13.533.991	98,70	14.339.746	98,82	14.280.597	99,19
Financijski prihodi	495	0,01	204	0,01	617	0,01	3.710	0,02	53.220	0,30
Financijski rashodi	411.538	3,08	332.731	2,17	178.546	1,30	171.419	1,18	117.029	0,81
Izvanredni – ostali rashodi	-	-	677.133	4,42	-	-	-	-	-	-
Ukupni prihodi	14.514.490	100	15.972.723	100	14.957.692	100	16.909.809	100	18.046.325	100
Ukupni rashodi	13.342.394	100	15.311.687	100	13.712.537	100	14.511.165	100	14.397.626	100
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	1.171.556		661.036		1.245.155		2.398.644		3.648.699	
Porez na dobit	270.480		161.459		274.003		492.547		745.598	
Dobit ili gubitak razdoblja	901.076		499.577		971.152		1.906.547		2.903.101	

Izvor: izrada autora prema podacima s www.fina.hr/javna_objava

Tablica 9. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	2013.	%	2014.	%	2015.	%	2016.	%
Poslovni prihodi	14.513.995	15.972.519	10,05	14.957.075	-6,36	16.906.099	13,03	17.993.105	6,43
Poslovni rashodi	12.931.396	14.301.823	10,61	13.533.991	-5,37	14.339.746	5,95	14.280.597	-0,41
Financijski prihodi	495	204	-58,79	617	202,45	3.710	501,30	53.220	1.334,50
Financijski rashodi	411.538	332.731	-19,15	178.546	-46,34	171.419	-3,99	117.029	-31,73
Izvanredni – ostali rashodi	-	677.133	0	-	-	-	-	-	-
Ukupni prihodi	14.514.490	15.972.723	10,05	14.957.692	-6,35	16.909.809	13,05	18.046.325	6,72
Ukupni rashodi	13.342.394	15.311.687	14,76	13.712.537	-10,44	14.511.165	5,82	14.397.626	-0,78
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	1.171.556	661.036	-43,58	1.245.155	88,36	2.398.644	92,64	3.648.699	52,12
Porez na dobit	270.480	161.459	-40,27	274.003	69,70	492.547	79,76	745.598	51,38
Dobit ili gubitak razdoblja	901.076	499.577	-44,56	971.152	94,39	1.906.547	96,32	2.903.101	52,27

Izvor: izrada autora prema podacima s www.fina.hr/javna_objava

4.3. Analiza financijskog stanja poduzeća Mivit-pekara d.o.o.

4.3.1. Pokazatelj likvidnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima. Njena vrijednost ne bi trebala biti ispod 0,1, međutim kod poduzeća Mivit-pekara d.o.o., ispod poželjne vrijednosti je 2012. godina gdje je koeficijent trenutne likvidnosti 0,005. Sva ostala promatrana razdoblja su iznad poželjne vrijednosti.

Koeficijent ubrzane likvidnosti je značajno iznad 1 kolika je poželjna vrijednost ovog koeficijenta. Ovaj pokazatelj prikazuje da poduzeće ima vrijednosno više unovčive imovine od kratkoročnih obveza.

Koeficijent tekuće likvidnosti predstavlja ocjenu likvidnosti i solventnosti i ne bi trebao biti manji od 2 što znači da kratkotrajna imovina mora biti dva puta veća od kratkoročnih obveza. Kod poduzeća Mivit-pekara d.o.o. u svim promatranim razdobljima vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti i je iznad poželjne razine što pokazuje da je kratkotrajna imovina vrijednosno viša od kratkoročnih obveza.

Tablica 10. Pokazatelj likvidnosti za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Koeficijent trenutne likvidnosti novac	0,005	0,32	0,11	0,90	0,38
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,51	1,96	1,21	1,14	1,42
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,86	3,79	2,65	2,48	3,16

Izvor: izrada autora prema podacima iz tablice 6

4.3.2. Pokazatelj zaduženosti

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliki udio sredstava su osigurali vjerovnici (kreditore). Pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. U pravilu bi vrijednost ovog pokazatelja trebala biti 0,5 ili manje. Iz prethodne tablice vidljivo je da je vrijednost ovog pokazatelja u prve četiri godine promatranja iznad 0,5,

dok je samo u 2016. ta vrijednost 0,36. Poduzeće smanjuje udio financiranja iz tuđih izvora sa 66 % u 2012. godini na 36% u 2016. godini.

Koeficijent vlastitog financiranja prikazuje udio vlastitih sredstava u ukupnoj imovini poduzeća. Nadovezujući se na prethodni pokazatelj koji pokazuje smanjenje korištenja tuđih izvora, putem ovog koeficijenta prikazuje se udio korištenja vlastitih izvora financiranja. Najviša vrijednost ovog pokazatelja iznosila je u 2016. godini 0,64 što znači da se iz vlastitih izvora financira 64% ukupne imovine. Najniža vrijednost ovog pokazatelja je u 2012. godini i iznosi 0,34. Na temelju koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja može se zaključiti da poduzeće nije prezaduženo.

Koeficijent financiranja pokazuje značajan način mjerenja solventnosti, stoga što visok stupanj obveza u strukturi kapitala može stvoriti poteškoće pri podmirivanju troškova kamata i otplati glavnice po dospelju. Isto tako, prekomjerne obveze rezultiraju smanjenom financijskom fleksibilnošću.¹⁵

Koeficijent pokrića kamata pokazuje koliko poslovni dobitak može pasti a da ne dovede u pitanje plaćanje kamata, odnosno daje informaciju o tome koliko su troškovi kamata pokriveni s dobiti prije oporezivanja. Poželjnim se smatra što veći odnos, jer u tom slučaju manja rizičnost podmirenja obveza po dospeljim kamatama. Najveća vrijednost ovog pokazatelja bila je u 2016. godini te je iznosio 32,17.

Tablica 11. Pokazatelj zaduženosti za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Koeficijent zaduženosti	0,66	0,66	0,61	0,55	0,36
Koeficijent vlastitog financiranja	0,34	0,34	0,39	0,45	0,64
Koeficijent financiranja	1,94	1,59	1,23	0,87	0,55
Koeficijent pokrića troškova kamata	3,85	2,99	7,97	14,99	32,17

Izvor: izrada autora prema podacima iz tablice 6

¹⁵ (Shim, Siegel, 2007;31).

4.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrtaja ukupne imovine prikazuje učinkovitost uporabe ukupne imovine u ostvarivanju prihoda. Vrijednost ovog pokazatelja u promatranim razdobljima ima tendenciju porasta. U 2012. svaka kuna imovine rezultirala je s 0,81 kn prihoda, dok je u 2016. na svaku kunu imovine bilo ostvareno 1,38 kn prihoda.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine prikazuje učinkovitost uporabe kratkotrajne imovine u ostvarivanju prihoda. Vrijednost ovog pokazatelja u promatranom razdoblju varira. U 2012. godini na 1 kunu kratkotrajne imovine otpada 1,58 kn prihoda dok u 2016. godini 1 kn dugotrajne imovine donosi 2,11 kn prihoda.

Koeficijent obrtaja potraživanja stavlja u odnos prihode od prodaje i potraživanja. U 2012. prihodi od prodaje su 3,00 puta veći od potraživanja, a uslijed smanjivanja potraživanja 2016 godine ovaj pokazatelj dosegao je razinu od 4,82. Poduzeće smanjuje dane naplate potraživanja koji su u 2012. godini iznosili 122 dana, a u posljednjoj analiziranoj godini 76 dana.

Tablica 12. Pokazatelj aktivnosti za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,81	0,95	0,90	1,35	1,38
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,58	1,87	1,53	1,98	2,11
Koeficijent obrta potraživanja	3,00	4,1	3,37	4,71	4,82
Trajanje naplate potraživanja u danima	122	89,02	108,31	77,49	75,73

Izvor: izrada autora prema podacima iz tablice 8

4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja prikazuje odnos između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda te je poželjna vrijednost ovog pokazatelja iznad 1 jer to označava višu vrijednost prihoda nad rashodima odnosno poslovanje s dobiti.

Kod poduzeća Mivit-pekara d.o.o. vrijednost ovog pokazatelja u svim promatranim razdobljima prelazi 1 što znači da su mu ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda.

Ekonomičnost poslovanja ukazuje da su u svim promatranim razdobljima prihodi od prodaje bili veći od troškova prodaje. Promatrajući analizirano razdoblje uočava se da je ekonomičnost poslovanja takva da su prihodi od prodaje viši od rashoda od prodaje za 12 % u prvoj promatranoj godini, a najviši porast zabilježen je u posljednjoj godini u gdje su prihodi od prodaje bili viši od rashoda prodaje za 26%.

Ekonomičnost financiranja stavlja u donos financijske prihode i financijske rashode. Vrijednost ovog pokazatelja niti u jednoj godini ne prelazi minimalnu vrijednost 1, međutim to bitno ne utječe na ukupnu ekonomičnost s obzirom na mali udio ukupnih financijskih prihoda i rashoda u strukturi ukupnih prihoda i rashoda.

Tablica 13. Pokazatelj ekonomičnosti za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	2013.	2014	2015.	2016.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,09	1,04	1,09	1,17	1,25
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	1,12	1,12	1,11	1,18	1,26
Ekonomičnost financiranja	0,001	0,0006	0,003	0,22	0,46

Izvor: izrada autora prema podacima iz tablice 8

4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Neto profitna marža pokazuje koliko jedinica neto dobiti poduzeće ostvaruje od jedne jedinice ukupnog prihoda. Najbolji rezultat Mivit-pekare d.o.o. ostvaren je u 2014. godini kad je ovaj pokazatelj iznosio 0,77 .

Bruto profitna marža pokazuje koliko jedinica bruto dobiti poduzeće ostvaruje od jedne jedinice ukupnog prihoda, te u ovom pokazatelju nije uključeno porezno opterećenje. Usporedbom neto i bruto profitne marže dobiva se relativan odnos poreznog opterećenja Najviši pokazatelj Mivit-pekara d.o.o. ostvarila je u 2016 godini u vrijednosti od 0,21.

Pokazatelj neto rentabilnosti imovine ROA pokazuje produktivnost ukupne imovine i poželjna je što viša vrijednost pokazatelja. U 2012. godini ROA iznosi 0,07 i pokazuje da je stopa povrat na ukupnu imovinu koju poduzeće ostvaruje 0,7%.

Pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala pokazuje prinos koji vlasnici ostvaruju na iznos svog financijskog uloga. Najveću vrijednost ovog pokazatelja poduzeće je ostvarilo u 2016. godini i iznosi 0,34 odnosno 3,4% je visina prinosa vlasnicima kapitala promatranog poduzeća.

Tablica 14. Pokazatelj profitabilnosti za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Neto marža profita	0,09	0,52	0,77	0,12	0,17
Bruto marža profita	0,11	0,06	0,10	0,15	0,21
Neto rentabilnost imovine	0,07	0,05	0,07	0,17	0,23
Bruto rentabilnost imovine	0,09	0,06	0,09	0,21	0,28
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	0,19	0,08	0,13	0,28	0,34

Izvor: izrada autora prema podacima iz tablice 6

Financijski pokazatelji, s obzirom na vremensku dimenziju, u osnovi se mogu podijeliti na dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog razdoblje (najčešće godinu dana) i temelji se na podacima iz izvještaja o dobiti, a druga se odnosi na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanje bilance i govori i financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.

5. Ocjena financijske sposobnosti poduzeća Mivit-pekara d.o.o.

Na temelju financijskih izvještaja kao glavnog izvora informacija, izvršena je horizontalna i vertikalna analiza te analiza putem pokazatelja društva Mivit-pekara d.o.o. koji se bavi proizvodnjom i prodajom krušnih proizvoda i slastica u razdoblju do 2012. do 2016. godine.

Kroz promatrano razdoblje došlo je do smanjenja aktive za 26.90%, zbog smanjivanja dugotrajne imovine za 48.30%. Dugoročne obveze u promatranom razdoblju zabilježile su opadajući trend što se očituje u tome da su se od 2012. godine smanjile za 77.60%. Stavka kapitala i rezervi su tokom promatranog razdoblja porasle sveukupno za 38.93%. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka pokazuje kako se ukupni prihod povećao za 24.33%, dok se ukupni rashodi povećavaju za 7.89%

Pokazatelj likvidnosti pokazuju rezultate koji su zadovoljavajući, odnosno veći od minimuma. Koeficijent ubrzane likvidnosti uobičajeno se ističe da njegova vrijednost mora biti minimalno 1, što znači da kratkoročne obveze ne bi smjele biti veće od zbroja iznosa novca i potraživanja. Koeficijent tekuće likvidnosti mora biti veći od 2, što znači da kratkotrajna imovina mora biti dvostruko veća od kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od 1 jer se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajna imovina.

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine na koje poduzeće financira svoju imovinu. Oni predstavljaju svojevrsnu mjeru stupnja rizika ulaganje u poduzeće, odnosno određuju stupanj korištenja posuđenih financijskih sredstava. Iz pokazatelja je vidljivo da poduzeće koristi vlastite izvore financiranja što je vidljivo kod koeficijenta zaduženosti gdje je kroz promatrano razdoblje zaduživanje palo sa 0,66 na 0,36.

Pokazatelji aktivnosti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Pokazatelj aktivnosti u poduzeću imaju tendenciju rasta uz smanjenje dana naplate potraživanja.

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Kod poduzeća Mivit-pekara d.o.o. vrijednost ovog pokazatelja u svim promatranim razdobljima prelazi poželjan prag što znači da su

ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda i poduzeće ostvaruje pozitivan poslovni rezultat.

Analizu profitabilnosti poslovanja poduzeća opravdano se svrstava u najvažnije dijelove financijske analize. Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitosti poslovanja poduzeća. Na osnovu izvršene analize financijskih izvještaja evidentan je rast i stabilnost poduzeća u promatranom razdoblju.

6. Zaključak

U temeljnim financijskim izvještajima korisnici pronalaze najvažnije i njima najznačajnije informacije u vezi poslovanja društva s ciljem donošenja odluka i odlučivanja za daljnje poslovanje. Uvidom u izvještaje, poput bilance, računa dobiti ili gubitka, izvještaja o novčanim tokovima, izvještaja o promjeni kapitala, možemo sagledati financijsko stanje i financijsku sposobnost poduzeća. Iz financijskog stanja možemo utvrditi strukturu sredstava i njihove izvore, pokrivenost stalnih sredstava, analizu dugoročne i financijske ravnoteže, stupanj ročnosti pasive i ostale značajne računovodstvene informacije za potrebe upravljanja poduzećem.

Financijska sposobnost govori o efikasnosti poslovanja, odnosno kako društvo najbolje dolazi do željenih učinaka. Ostvareni dobitak i stopa profita rezultat su cjelokupne poslovne aktivnosti i naposljetku razlog obavljanja poslovne djelatnosti. Međutim dugoročni uspjeh poslovnog subjekta zavisi i od sredstava koja može akumulirati za ponovno ulaganje i razvoj.

Analizom financijskih izvještaja predmetnog poduzeća, iz bilance se utvrdilo da kratkotrajna imovina čini najveći udio u aktivi poduzeća Mivit-pekara d.o.o. dok iz pasive bilance vidljivo je da se u promatranom razdoblju društvo preusmjerilo na korištenje vlastitih izvora sredstva, uz istovremeno smanjenje korištenja tuđih izvora financiranja.

Analizom računa dobiti i gubitka primijećen je trend povećanja dobiti kao posljedica rasta proizvodnje i prodaje i upravljanja rashodima. Analiza financijskih izvještaja primjenom financijskih pokazatelja pokazala je stabilno poslovanje odabranog poduzeća u promatranim godinama.

7. Literatura

Knjige:

1. Leko, V. (1996): Procjena boniteta trgovačkog društva, Masmedia, Zagreb
2. Vašiček, V., Žager, L. (1997): Računovodstvo za neračunovođe, drugo izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
3. Vukičević, M. (2006): Financije poduzeća, Golden marketing-tehnička knjiga, Zagreb
4. Shim, Jae K., Siegel, J. (2007): Upravljačke financije, Zgombić&Partneri nakladništvo i informatika d.o.o., Zagreb
5. Žager, K., Mamić Sačer. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb
6. Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (2007): Osnove računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

Ostalo:

1. Godišnja izvješća o poslovanju za 2012., 2013., 2014., 2015. i 2016. godinu
2. www.fina.hr

Popis tablica:

Tablica 1. Pokazatelj likvidnosti

Tablica 2. Pokazatelj zaduženosti

Tablica 3. Pokazatelj aktivnosti

Tablica 4. Pokazatelj ekonomičnosti

Tablica 5. Pokazatelj profitabilnosti

Tablica 6. Vertikalna analiza bilance za razdoblje od 2012. do 2016. godine

Tablica 7. Horizontalna analiza bilance za razdoblje od 2012. do 2016. godine

Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje od 2012. do 2016. godine

Tablica 9. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje od 2012. do 2016. godine

Tablica 10. Pokazatelj likvidnosti za razdoblje od 2012. do 2016. godine

Tablica 11. Pokazatelj zaduženosti za razdoblje od 2012. do 2016. godine

Tablica 12. Pokazatelj aktivnosti za razdoblje od 2012. do 2016. godine

Tablica 13. Pokazatelj ekonomičnosti za razdoblje od 2012. do 20016. godine

Tablica 14. Pokazatelj profitabilnosti za razdoblje od 2012. do 2016. Godine

Sažetak

Da bi se ocijenila kvaliteta poslovanja društva potrebne su brojne informacije. Izvor kvalitetnih informacija uvelike doprinosi uspješnosti poslovanja te predstavljaju bazu za financijsko izvještavanje. U tom kontekstu financijski izvještaji čine završnu fazu računovodstvenog procesuiranja podataka te se javljaju kao nositelji financijskih informacija. Putem financijskih izvještaja koji moraju biti pouzdani, razumljivi, usporedivi i sastavljeni u skladu sa računovodstvenim načelima i standardima, menadžment vrši analizu poslovanja kojom ocjenjuje financijsko stanje i financijsku sposobnost društva.

Horizontalnom analizom nastoji se uočiti tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja poput bilance, računa dobiti ili gubitka, izvještaja o novčanim tokovima, izvještaja o promjeni kapitala te popratnim bilješkama uz financijska izvješća. S druge strane, vertikalna analiza omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. Međutim, horizontalnom i vertikalnom analizom se ne iscrpljuje problematika financijskih izvještaja, već se kao dodatno oruđe koriste i pokazatelji putem kojih menadžment i zainteresirani korisnici mogu dobiti informacije o likvidnosti društva, njegovoj zaduženosti i solventnosti, aktivnosti i naposljetku o njegovoj profitabilnosti i ekonomičnosti što je u biti glavna poanta same analize.

Ključne riječi: bilanca, račun dobiti i gubitka, analiza financijskih izvještaja, analiza financijskog stanja poduzeća

Summary

In order to evaluate the quality business company's need a lot of information. Source quality information greatly contributes to business performance and form the basis for financial reporting. In this context, financial statements constitute the final stage of processing accounting data and appear as carriers of financial information. Through the financial statements that must be reliable, understandable, comparable and prepared in accordance with book principles and standards, management performs analysis of operations which evaluates the financial condition and financial capacity of the company.

Horizontal analysis aims to spot the trends and dynamics of changes in certain positions of the basic financial statements such as balance sheet, profit and loss account, cash flow statement, statement of changes in equity and the accompanying notes to the financial statements. On the other hand, vertical analysis provides insight into the structure of financial statements. However, the horizontal and vertical analysis does not exhaust the issue of financial statements, but as an additional tool use and indicators by which management and interested users can get information about the liquidity of the company, its debt and solvency, activities and ultimately on its profitability and cost-effectiveness as the be the main point of the analysis.

Financial

Key words: balance sheet, income statement, analysis of financial statements, analysiy of the company's financial condition